

DIRECTIVA (UE) 2024/1069 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 11 aprilie 2024

**privind protecția împotriva cererilor vădit neîntemeiate sau a procedurilor judiciare abuzive
împotriva persoanelor implicate în acțiuni de mobilizare publică („acțiuni strategice în justiție
împotriva mobilizării publice”)**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 81 alineatul (2) litera (f),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽²⁾,

întrucât:

- (1) Uniunea și-a stabilit obiectivul de a menține și de a dezvolta un spațiu de libertate, securitate și justiție, în cadrul căruia este asigurată libera circulație a persoanelor. Pentru a crea un astfel de spațiu, Uniunea trebuie să adopte, printre altele, măsuri în domeniul cooperării judiciare în materie civilă care au implicații transfrontaliere și care sunt necesare pentru eliminarea obstacolelor din calea bunei desfășurări a procedurilor civile. Obiectivul respectiv ar trebui să fie realizat, dacă este necesar, prin favorizarea compatibilității normelor de procedură civilă care sunt aplicabile în statele membre.
- (2) Potrivit articolului 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților.
- (3) Potrivit articolului 10 alineatul (3) din TUE, orice cetățean al Uniunii are dreptul de a participa la viața democratică a Uniunii. Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Carta”) prevede, printre altele, dreptul la respectarea vieții private și de familie, dreptul la protecția datelor cu caracter personal, libertatea de exprimare și de informare, care include respectarea libertății și a pluralismului mijloacelor de informare în masă, libertatea de întrunire și de asociere, precum și dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil.
- (4) Dreptul la libertatea de exprimare și de informare, astfel cum este consacrat la articolul 11 din Cartă, include libertatea de opinie și libertatea de a primi și de a transmite informații și idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Este necesar să se confere articolului 11 din Cartă înțelesul și domeniul de aplicare al articolului 10 corespunzător din Convenția europeană a drepturilor omului privind dreptul la libertatea de exprimare, astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.
- (5) În rezoluția sa din 11 noiembrie 2021 referitoare la consolidarea democrației și a libertății și pluralismului mass-mediei în Uniune, Parlamentul European a invitat Comisia să propună un pachet de instrumente juridice neobligatorii și obligatorii pentru a răspunde numărului tot mai mare de acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării publice [denumite în continuare „SLAPP” (strategic lawsuits against public participation)] inițiate împotriva jurnaliștilor, organizațiilor neguvernamentale (ONG-uri), cadrelor universitare și societății civile din Uniune. Parlamentul a exprimat necesitatea unor măsuri legislative în domeniul dreptului procesual civil și penal, cum ar fi un mecanism de respingere rapidă a acțiunilor civile abuzive, dreptul la plata integrală a cheltuielilor suportate de pârât și dreptul la despăgubiri pentru prejudicii. Rezoluția din 11 noiembrie 2021 a inclus, de asemenea, o solicitare de a se asigura formarea adecvată a judecătorilor și a practicienilor în domeniul dreptului cu privire la SLAPP, un fond special pentru a oferi sprijin financiar victimelor SLAPP și un registru public al hotărârilor judecătorești în cauzele referitoare la SLAPP. În plus, Parlamentul a solicitat revizuirea Regulamentului (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³⁾ și a Regulamentului (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽⁴⁾ pentru a împiedica „turismul calomniei” sau „alegerea unei instanțe mai favorabile”.

⁽¹⁾ JO C 75, 28.2.2023, p. 143.

⁽²⁾ Poziția Parlamentului European din 27 februarie 2024 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 19 martie 2024.

⁽³⁾ Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO L 351, 20.12.2012, p. 1).

⁽⁴⁾ Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II) (JO L 199, 31.7.2007, p. 40).

- (6) Scopul prezentei directive este de a elimina obstacolele din calea bunei desfășurări a procedurilor civile, oferind în același timp protecție persoanelor fizice și juridice implicate în acțiuni de mobilizare publică în chestiuni de interes public, inclusiv jurnaliști, editori, organizații mass-media, avertizori de integritate și apărători ai drepturilor omului, precum și organizații ale societății civile, ONG-uri, sindicate, artiști, cercetători și cadre universitare, împotriva procedurilor judiciare inițiate împotriva lor pentru a-i descuraja să participe la acțiuni de mobilizare publică.
- (7) Dreptul la libertatea de exprimare este un drept fundamental care trebuie să fie exercitat cu simțul datoriei și responsabilitate, ținând cont de dreptul fundamental al persoanelor de a obține informații imparțiale, precum și respectând dreptul fundamental al unei persoane de a-și proteja reputația, protejând datele cu caracter personal și viața privată. În caz de conflict între respectivele drepturi, toate părțile trebuie să aibă acces la instanțe, respectându-se principiul unui proces echitabil. În acest scop, prezenta directivă ar trebui să acorde instanței investite cu judecarea cauzei marja de a aprecia dacă este adecvat să se aplice garanțiile relevante într-un caz anume. În exercitarea unei astfel de marje de apreciere, instanța nu ar trebui să aplice garanțiile relevante atunci când, de exemplu, mobilizarea publică nu se desfășoară cu bună-credință, cum ar fi în cazurile în care, prin mobilizarea publică, pârătul a răspândit informații false sau a fabricat acuzații cu scopul de a aduce atingere reputației reclamantului.
- (8) Jurnaliștilor le revine un rol important în facilitarea dezbaterii publice și în transmiterea și primirea de informații, opinii și idei. Aceștia ar trebui să fie în măsură să își desfășoare activitățile în mod eficace și fără teamă, pentru a se asigura că cetățenii au acces la o multitudine de opinii în cadrul democrațiilor europene. Jurnalismul independent, profesional și responsabil, precum și accesul la informații pluraliste reprezintă piloni-cheie ai democrației. Este esențial ca jurnaliștilor să li se aloce spațiul necesar pentru a contribui la o dezbatere deschisă, liberă și echitabilă și pentru a combate dezinformarea, manipularea informațiilor și interferențele, în conformitate cu etica jurnalismului, și ca aceștia să beneficieze de protecție atunci când acționează cu bună-credință.
- (9) Prezenta directivă nu prevede o definiție a termenului „jurnalist”, întrucât scopul este de a proteja orice persoană fizică sau juridică care se implică în acțiuni de mobilizare publică. Cu toate acestea, ar trebui subliniat faptul că jurnalismul este exercitat de o gamă largă de actori, printre care se numără reporterii, analiștii, editorialiștii și bloggerii, precum și alte persoane care își publică ele însele materialele, sub formă tipărită, pe internet sau într-un alt mod.
- (10) Jurnaliștii de investigație și organizațiile mass-media, în special, joacă un rol esențial în dezvăluirea și combaterea criminalității organizate, a abuzului de putere, a corupției, a încălcărilor drepturilor fundamentale și a extremismului. Activitatea lor implică riscuri deosebit de ridicate, aceștia confruntându-se cu un număr tot mai mare de atacuri, asasinate și amenințări, precum și intimidări și hărțuiri. Este necesar un sistem solid de garanții și protecție, care să permită jurnaliștilor de investigație să își îndeplinească rolul esențial de „gardieni” în chestiuni de interes public, fără teama de a fi pedepsiți pentru căutarea adevărului și informarea publicului.
- (11) Apărătorii drepturilor omului ar trebui să poată participa activ la viața publică și să promoveze responsabilitatea fără teama de intimidare. Apărătorii drepturilor omului includ persoane, grupuri sau organizații din cadrul societății civile care promovează și protejează drepturile omului și libertățile fundamentale universal recunoscute. Apărătorii drepturilor omului se angajează să promoveze și să protejeze drepturile civile, politice, economice, sociale, culturale, referitoare la mediu, climatice, ale femeilor și ale persoanelor LGBTIQ și să combată discriminarea directă sau indirectă, astfel cum se prevede la articolul 21 din Cartă. Având în vedere politicile Uniunii în domeniul mediului și al climei, ar trebui să se acorde atenție, de asemenea, protecției apărătorilor drepturilor privind mediul, deoarece aceștia joacă un rol important în democrațiile europene.
- (12) Alți participanți importanți la dezbateră publică, cum ar fi cadrele universitare, cercetătorii sau artiștii, merită de asemenea o protecție adecvată, deoarece și aceștia pot fi vizați de acțiuni de tip SLAPP. Într-o societate democratică, aceștia ar trebui să fie în măsură să predea, să învețe, să desfășoare activități de cercetare, să aibă reprezentanți și să comunice fără teama de represalii. Cadrele universitare și cercetătorii contribuie în mod fundamental la discursul public și la diseminarea cunoștințelor, asigură faptul că dezbateră democratică poate avea loc în cunoștință de cauză și combat dezinformarea.
- (13) O democrație sănătoasă și prosperă presupune posibilitatea participării active a cetățenilor la dezbateri publice, fără interferențe nejustificate din partea autorităților publice sau a altor actori influenți, exercitate fie la nivel național, fie la nivel internațional. Pentru a asigura o participare pertinentă, aceștia ar trebui să poată avea acces la informații fiabile, care să le permită să își formeze propriile opinii și să își exercite propria putere de apreciere într-un spațiu public în care opiniile diferite pot fi exprimate în mod liber.
- (14) Pentru a promova acest mediu, este important ca persoanele fizice și juridice să beneficieze de protecție în fața procedurilor judiciare abuzive împotriva mobilizării publice. Astfel de proceduri judiciare nu sunt inițiate în scopul accesului la justiție, ci pentru a reduce dezbateră publică la tăcere și pentru a preveni investigarea și raportarea încălcărilor dreptului Uniunii și ale dreptului intern, recurgând în mod obișnuit la acțiuni de hărțuire și intimidare.

- (15) Acțiunile de tip SLAPP sunt în general inițiate de entități cu autoritate, de exemplu persoane fizice, grupuri de lobby, corporații, politicieni și organe de stat, în încercarea de a reduce dezbaterile publice la tăcere. Acestea implică adesea un dezechilibru de putere între părți, reclamantul aflându-se într-o poziție superioară pârâtului, din punct de vedere financiar sau politic. Deși nu reprezintă o componentă indispensabilă a unor astfel de cazuri, dezechilibrul de putere, atunci când există, sporește semnificativ efectele dăunătoare, precum și efectul de intimidare al procedurilor judiciare împotriva mobilizării publice. Atunci când există, utilizarea abuzivă de către reclamant a avantajului economic sau a influenței politice împotriva pârâtului, alături de faptul că acțiunea este neîntemeiată, generează o preocupare deosebită în cazul în care acțiunile abuzive în justiție în cauză sunt finanțate direct sau indirect din bugetele de stat și sunt combinate cu alte măsuri directe sau indirecte ale statului împotriva organizațiilor mass-media independente, a jurnalismului independent și a societății civile.
- (16) Procedurile judiciare împotriva mobilizării publice pot avea efecte negative asupra credibilității și reputației persoanelor fizice și juridice implicate în acțiuni de mobilizare publică și pot epuiza resursele financiare și de altă natură ale acestora. Din cauza unor astfel de proceduri, publicarea informațiilor referitoare la o chestiune de interes public ar putea fi amânată sau complet împiedicată. Durata procedurilor și presiunea financiară pot avea un efect de intimidare asupra persoanelor fizice și juridice implicate în acțiuni de mobilizare publică. Prin urmare, existența unor astfel de practici poate avea un efect disuasiv asupra activității acestora, contribuind la autocenzură în perspectiva unor eventuale proceduri judiciare viitoare, ceea ce are drept consecință pauperizarea dezbaterii publice în defavoarea întregii societăți.
- (17) Persoanele vizate de proceduri judiciare abuzive împotriva mobilizării publice se pot confrunta cu mai multe cauze desfășurate simultan, inițiate uneori în mai multe jurisdicții. Prezenta directivă se aplică numai aspectelor de natură civilă sau comercială care au implicații transfrontaliere, deși practicile care vizează prevenirea, restricționarea sau sancționarea mobilizării publice pot implica, de asemenea, cauze administrative sau penale sau o combinație de diferite tipuri de proceduri. Procedurile inițiate în jurisdicția unui stat membru împotriva unei persoane având domiciliul în alt stat membru au, de regulă, un caracter mai complex și mai costisitor pentru pârât. Reclamanții din cadrul procedurilor judiciare împotriva mobilizării publice pot utiliza, de asemenea, instrumente procedurale pentru a prelungi durata și a spori costul soluționării litigiului și pentru a iniția proceduri într-o jurisdicție pe care o consideră ca fiind favorabilă cauzei lor, în loc de jurisdicția care este cel mai bine plasată pentru a soluționa cererea („alegerea unei instanțe mai favorabile”). Presiunea financiară, durata și diversitatea procedurilor și amenințarea cu sancțiuni constituie instrumente puternice de intimidare și reducere la tăcere a vocilor critice. Astfel de practici împovărează, de asemenea, sistemele judiciare în mod inutil și nociv și conduc la utilizarea nejustificată a resurselor lor, constituind astfel o utilizare abuzivă a sistemelor respective.
- (18) Garanțiile prevăzute în prezenta directivă ar trebui să se aplice oricărei persoane fizice sau juridice care se implică direct sau indirect în acțiuni de mobilizare publică. De asemenea, ar trebui să protejeze persoanele fizice sau juridice care, fie cu titlu profesional, fie cu titlu personal, sprijină, asistă sau furnizează bunuri sau servicii unei alte persoane în scopuri direct legate de mobilizarea publică într-o chestiune de interes public, precum avocați, membri de familie, furnizori de servicii de internet, edituri sau imprimării, care fac obiectul sau sunt în pericol de a face obiectul unor proceduri judiciare pentru sprijinirea, acordarea de asistență sau furnizarea de bunuri sau de servicii unor persoane vizate de proceduri SLAPP.
- (19) Prezenta directivă ar trebui să se aplice oricărui tip de cerere sau acțiune în justiție în materie civilă sau comercială cu implicații transfrontaliere formulată în cadrul unei proceduri civile, indiferent de natura instanței. Sunt incluse procedurile care vizează măsuri provizorii și asigurătorii, cererile reconvenționale sau alte tipuri specifice de remedii disponibile în temeiul altor instrumente. În cazul în care acțiunile civile sunt formulate în cadrul procedurilor penale, prezenta directivă ar trebui să se aplice în situația în care examinarea respectivelor acțiuni este integral reglementată de dreptul procesual civil. Directiva nu ar trebui să se aplice însă în cazul în care examinarea unor astfel de acțiuni este reglementată integral sau parțial de dreptul procesual penal.
- (20) Prezenta directivă nu ar trebui să se aplice nici cererilor care decurg din răspunderea statului pentru acțiuni sau omisiuni în exercitarea autorității publice (acta iure imperii), nici cererilor împotriva funcționarilor care acționează în numele statului și nici răspunderii pentru acțiunile întreprinse de autoritățile publice, în care se încadrează și răspunderea persoanelor numite în funcții de demnitate publică. Statele membre ar putea extinde aplicarea garanțiilor procesuale prevăzute prin prezenta directivă la astfel de cereri formulate în temeiul dreptului intern. În conformitate cu jurisprudența constantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene, procedurile judiciare ar putea totuși să se încadreze în sfera noțiunii de „materie civilă și comercială”, astfel cum este menționată în prezenta directivă, atunci când un stat sau un organism public este parte, în cazul în care acțiunile sau omisiunile nu au loc în exercitarea autorității publice. Prezenta directivă nu ar trebui să se aplice în materie penală sau de arbitraj.
- (21) Prezenta directivă stabilește norme minime, permițând astfel statelor membre să adopte sau să mențină dispoziții care sunt mai favorabile pentru persoanele care se implică în acțiuni de mobilizare publică, inclusiv dispoziții naționale care instituie garanții procesuale mai eficace, cum ar fi un regim de răspundere care să mențină și să protejeze dreptul la libertatea de exprimare și de informare. Punerea în aplicare a prezentei directive nu ar trebui să poată justifica un regres în raport cu nivelul de protecție care există deja în fiecare stat membru.

- (22) Mobilizare publică ar trebui să fie definită ca reprezentând formularea oricărei declarații sau desfășurarea oricărei activități, de către o persoană fizică sau juridică, în exercitarea drepturilor fundamentale cum ar fi libertatea de exprimare și de informare, libertatea artelor și științelor sau libertatea de întrunire și de asociere cu privire la o chestiune de interes public actual sau viitor, inclusiv crearea, expunerea, publicitatea sau alte forme de promovare a comunicărilor, publicațiilor sau lucrărilor jurnalistice, politice, științifice, academice, artistice, de opinie sau satirice, precum și activitățile de marketing. Interesul public viitor constă în faptul că o chestiune ar putea să nu fie încă de interes public, dar ar putea deveni astfel, odată ce publicul ia cunoștință de aceasta, de exemplu prin intermediul unei publicații. Mobilizarea publică poate include, de asemenea, activități legate de exercitarea libertății academice și artistice, a dreptului la libertatea de asociere și de întrunire pașnică, cum ar fi organizarea de sau participarea la activități de lobby, demonstrații și proteste sau activități care rezultă din exercitarea dreptului la bună administrare și a dreptului la o cale de atac eficientă, precum formularea de cereri în fața instanțelor judiciare sau a organelor administrative și participarea la ședințe publice. Mobilizarea publică ar trebui să includă, de asemenea, activități pregătitoare, de sprijin sau de asistență care au o legătură directă și intrinsecă cu declarația sau activitatea vizată în cadrul acțiunilor de tip SLAPP pentru a reprima acțiunile de mobilizare publică. Astfel de activități ar trebui să privească în mod direct un act specific de mobilizare publică sau să fie bazate pe o legătură contractuală între ținta reală a unei acțiuni de tip SLAPP și persoana care efectuează activitatea pregătitoare, de sprijin sau de asistență. Formularea de cereri nu împotriva unui jurnalist sau a unui apărător al drepturilor omului, ci împotriva platformei de internet pe care acesta își publică materialele sau împotriva societății care tipărește un text sau a unui magazin care vinde textul respectiv poate fi o modalitate eficientă de a reduce la tăcere participanții la mobilizarea publică, întrucât, în lipsa unor astfel de servicii, opiniile nu pot fi publicate și, prin urmare, nu pot influența dezbaterile publice. În plus, mobilizarea publică poate viza și alte activități menite să informeze sau să influențeze opinia publică sau să stimuleze luarea de măsuri de către public, inclusiv activități desfășurate de o entitate privată sau publică în legătură cu o chestiune de interes public, cum ar fi organizarea de acțiuni de cercetare, sondaje, campanii sau orice alte acțiuni colective sau participarea la acestea.
- (23) Chestiunea de interes public ar trebui să fie definită în sensul că include aspectele relevante pentru exercitarea drepturilor fundamentale. Aceasta cuprinde aspecte precum egalitatea de gen, protecția împotriva violenței pe criterii de gen și nediscriminarea, protecția statului de drept, libertatea și pluralismul mass-mediei. Aceasta ar trebui să fie, de asemenea, interpretată în sensul de a include calitatea, siguranța sau alte aspecte relevante ale bunurilor, produselor sau serviciilor, în cazul în care astfel de aspecte sunt relevante pentru sănătatea și siguranța publică, mediu, climă sau pentru drepturile consumatorilor și ale lucrătorilor. Un litigiu de natură exclusiv individuală între un consumator și un producător sau un furnizor de servicii cu privire la un bun, produs sau serviciu ar trebui să fie inclus în noțiunea de chestiune de interes public numai în cazul în care chestiunea conține un element de interes public, de exemplu în cazul în care privește un produs sau un serviciu care nu respectă standardele de mediu sau de siguranță.
- (24) Activitățile unei persoane fizice sau juridice care este o persoană publică ar trebui, de asemenea, să fie considerate chestiuni de interes public, întrucât publicul poate avea un interes legitim față de acestea. Cu toate acestea, în cazul în care unicul scop al unei declarații sau al unei activități care privește o astfel de persoană este de a satisface curiozitatea unui anumit tip de public în ceea ce privește detaliile vieții private a unei persoane fizice, interesul legitim nu există.
- (25) Chestiunile examinate de un organ legislativ, executiv sau judiciar sau orice alte proceduri oficiale pot constitui exemple de chestiuni de interes public. Exemple specifice de astfel de chestiuni ar putea fi actele legislative referitoare la standardele de mediu sau la siguranța produselor, o autorizație de mediu pentru o fabrică sau o mină poluantă sau o procedură judiciară care prezintă un interes juridic dincolo de cazul din speță, de exemplu o procedură privind egalitatea, discriminarea la locul de muncă, criminalitatea împotriva mediului sau spălarea banilor.
- (26) În categoria chestiunilor de interes public se încadrează acuzațiile de corupție, fraudă, delapidare, spălare de bani, extorcare, constrângere, hărțuire sexuală și violență pe criterii de gen sau orice altă formă de intimidare și infracționalitate, inclusiv infracțiunile financiare și infracțiunile împotriva mediului. În cazul în care fapta ilicită în cauză reprezintă o chestiune de interes public, nu ar trebui să fie relevant dacă este calificată drept infracțiune sau contravenție în temeiul dreptului intern.
- (27) De asemenea, în categoria chestiunilor de interes public se încadrează și activitățile menite să protejeze valorile consacrate la articolul 2 din TUE, principiul neintervenției în procesele democratice și asigurarea sau facilitarea accesului publicului la informații în vederea combaterii dezinformării, inclusiv protecția proceselor democratice împotriva ingerințelor nejustificate.

- (28) Procedurile judiciare abuzive împotriva mobilizării publice implică, de regulă, utilizarea cu rea-credință de către reclamant în cadrul proceselor a unor tactici precum alegerea instanței, întemeierea pe una sau mai multe cereri total sau parțial neîntemeiate, formularea unor cereri excesive, utilizarea unor tactici de amânare sau deciderea renunțării la judecată într-o etapă ulterioară a procedurilor, inițierea mai multor proceduri în chestiuni similare și generarea unor cheltuieli disproporționate în sarcina pârâtului în cadrul procedurii. Pentru a stabili dacă procedurile judiciare prezintă un caracter abuziv ar trebui să se țină seama și de comportamentul anterior al reclamantului și, în special, de antecedentele sale de intimidare juridică. Aceste tactici, care sunt adesea asociate cu diverse forme de intimidare, hărțuire sau amenințări înainte sau în timpul procedurilor, sunt utilizate de reclamant în alte scopuri decât accesul la justiție sau exercitarea reală a unui drept și vizează obținerea unui efect de intimidare în privința mobilizării publice legate de chestiunea în cauză.
- (29) Cererile formulate în cadrul procedurilor judiciare abuzive împotriva mobilizării publice pot fi total sau parțial neîntemeiate. Aceasta înseamnă că o cerere nu trebuie în mod necesar să fie total neîntemeiată pentru ca procedura să fie considerată abuzivă. De exemplu, chiar și o încălcare minoră a drepturilor referitoare la personalitate care ar putea da naștere unei cereri de despăgubiri moderate în temeiul dreptului aplicabil poate fi abuzivă în cazul în care se solicită o sumă sau un remediu vădit excesiv. Pe de altă parte, în cazul în care reclamantul formulează în cadrul unei proceduri judiciare cereri care sunt întemeiate, o astfel de procedură nu ar trebui considerată abuzivă în sensul prezentei directive.
- (30) Atunci când acțiunile de tip SLAPP au o dimensiune transfrontalieră, se amplifică complexitatea și provocările cu care se confruntă pârâții, deoarece acestea trebuie să participe la proceduri în alte jurisdicții, uneori în mai multe jurisdicții în același timp. Această situație generează, la rândul său, cheltuieli suplimentare și sarcini suplimentare, cu consecințe și mai grave. Cu excepția cazului în care ambele părți își au domiciliul în același stat membru în care se află sediul instanței sesizate și toate celelalte elemente relevante pentru situația dată se află în statul membru respectiv, ar trebui să se considere că o chestiune are implicații transfrontaliere. Revine instanței sarcina de a stabili elementele relevante pentru cauză în funcție de circumstanțele specifice ale fiecărei cauze, ținând seama, de exemplu, de actul specific de mobilizare publică sau de elementele specifice care indică un posibil abuz, în special atunci când sunt inițiate mai multe proceduri în mai multe jurisdicții. O astfel de stabilire de către instanță ar trebui efectuată indiferent de mijloacele de comunicare utilizate.
- (31) Pârâții ar trebui să poată solicita următoarele garanții procesuale: o garanție pentru acoperirea cheltuielilor de judecată și, atunci când este cazul, pentru acoperirea prejudiciilor, respingerea rapidă a cererilor vădit neîntemeiate și remedii, și anume acordarea cheltuielilor de judecată și impunerea unor sancțiuni sau alte măsuri adecvate la fel de eficiente. Astfel de garanții procesuale ar trebui să fie aplicate în conformitate cu dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil, astfel cum sunt prevăzute la articolul 47 din Cartă, lăsând instanței o marjă de apreciere în cazurile individuale pentru a examina în mod corespunzător chestiunea în cauză, astfel încât să fie posibilă respingerea rapidă a cererilor vădit neîntemeiate fără a se restricționa accesul efectiv la justiție.
- (32) Statele membre ar trebui să se asigure că toate garanțiile procesuale prevăzute în prezenta directivă sunt disponibile pentru persoanele fizice sau juridice împotriva cărora au fost inițiate proceduri judiciare ca urmare a implicării lor în acțiuni de mobilizare publică și că exercitarea acestor garanții nu este îngreunată în mod nejustificat. Norme specifice de procedură, forma și metodele referitoare la modul în care instanța sesizată ar trebui să soluționeze cererile de garanții procesuale se stabilesc sau se mențin prin dreptul intern. De exemplu, statele membre ar putea să aplice normele de procedură civilă existente privind administrarea mijloacelor de probă pentru a evalua dacă sunt îndeplinite condițiile privind aplicarea garanțiilor procesuale sau ar putea stabili norme specifice în acest scop.
- (33) Pentru a asigura faptul că solicitările de garanții și de respingere rapidă a cererii sunt analizate cu celeritate, statele membre pot stabili termene pentru desfășurarea ședințelor de judecată sau pentru pronunțarea unei hotărâri de către instanță. De asemenea, acestea pot adopta sisteme similare procedurilor referitoare la măsurile provizorii. Pentru a finaliza procedurile cât mai rapid posibil, statele membre ar trebui, în conformitate cu dreptul lor procesual intern, să depună eforturi pentru a se asigura că, în cazul în care pârâtul a solicitat remedii în temeiul prezentei directive, decizia privind astfel de solicitări este luată, de asemenea, în mod accelerat, inclusiv prin utilizarea procedurilor deja existente în temeiul dreptului intern pentru soluționarea accelerată a cauzelor.
- (34) În contextul unora dintre procedurile judiciare abuzive împotriva mobilizării publice, reclamantii retrag sau modifică în mod deliberat cererile sau actele de procedură pentru a nu fi obligați la plata cheltuielilor de judecată către partea care are câștig de cauză. În unele state membre, respectivele tactici juridice ar putea lipsi pârâtul de orice posibilitate de a-i fi rambursate cheltuielile de judecată. Astfel de retrageri sau modificări, dacă acest lucru este prevăzut de dreptul intern și fără a aduce atingere dreptului părților de a decide să pună capăt procedurii, nu ar trebui, prin urmare, să afecteze posibilitatea ca pârâtul să solicite remedii aplicabile în cazul procedurilor judiciare abuzive împotriva mobilizării publice, în conformitate cu dreptul intern. Acest lucru nu ar trebui să aducă atingere posibilității ca statele membre să prevadă că garanțiile procesuale pot fi dispuse din oficiu.

- (35) Pentru a asigura un nivel mai eficace de protecție, asociațiile, organizațiile, sindicatele și alte entități care au, în conformitate cu criteriile prevăzute de dreptul intern, un interes legitim în protejarea sau promovarea drepturilor persoanelor implicate în acțiuni de mobilizare publică ar trebui să poată susține pârâțul în cadrul procedurilor judiciare inițiate în legătură cu mobilizarea publică, cu aprobarea pârâtului. Respectiva susținere ar trebui să asigure faptul că experiența specifică a unor astfel de entități poate fi valorificată în astfel de proceduri, contribuind astfel la evaluarea de către instanță a măsurii în care o cauză este abuzivă sau o cerere este vădit neîntemeiată. O astfel de susținere s-ar putea realiza, de exemplu, sub forma furnizării de informații relevante pentru cauză, a intervenției în susținerea pârâtului în cadrul procedurii judiciare sau ar putea lua orice altă formă care este prevăzută de dreptul intern. Condițiile în care ONG-urile ar putea susține pârâțul și cerințele procedurale pentru o astfel de susținere, cum ar fi termenele, după caz, ar trebui să fie reglementate de dreptul intern. Aceasta nu ar trebui să aducă atingere drepturilor de reprezentare și de intervenție existente, astfel cum sunt garantate de alte norme din dreptul intern sau din dreptul Uniunii. Statele membre care nu prevăd criterii referitoare la interesul legitim pot accepta ca entitățile în general să poată susține pârâțul în conformitate cu prezenta directivă.
- (36) Pentru a furniza pârâtului o garanție suplimentară, ar trebui să existe posibilitatea de a-i acorda garanții pentru acoperirea cheltuielilor de judecată estimate, care pot include cheltuielile de reprezentare juridică suportate de pârât și, în cazul în care acest lucru este prevăzut în dreptul intern, despăgubirile estimate. Cu toate acestea, este necesar să se găsească un echilibru între măsura respectivă și dreptul de acces la justiție al reclamantului. Instanța sesizată ar trebui să poată aprecia dacă este oportun să dispună ca reclamantul să furnizeze o garanție în cazul în care există elemente care indică faptul că procedura este abuzivă sau în cazul în care există riscul ca pârâtului să nu îi fie rambursate cheltuielile sau ținând seama de situația economică a părților sau de alte criterii asemănătoare prevăzute în dreptul intern. Acordarea unei garanții nu implică o hotărâre cu privire la fondul litigiului, ci servește ca măsură asiguratorie pentru a garanta efectele unei hotărâri definitive prin care se constată existența unui abuz de procedură și pentru a acoperi cheltuielile de judecată și, în cazul în care se prevede astfel în dreptul intern, despăgubiri pentru prejudiciul potențial cauzat pârâtului, în special în cazul în care există un risc de prejudiciu ireparabil. Statele membre ar trebui să decidă dacă acordarea unei garanții ar trebui să fie dispusă de instanță din oficiu sau la cererea pârâtului. În cazul în care dreptul intern prevede acest lucru, ar trebui să fie posibil să se acorde o garanție în orice etapă a procedurii judiciare.
- (37) Hotărârea prin care se dispune respingerea rapidă a cererii ar trebui să fie o hotărâre pe fond, pronunțată după o examinare corespunzătoare a cauzei. Statele membre ar trebui să adopte norme noi sau să aplice normele existente în dreptul intern pentru ca instanța să poată decide să respingă cererile vădit neîntemeiate de îndată ce a primit informațiile necesare pentru a motiva decizia. O astfel de respingere a cererii ar trebui să aibă loc cât mai devreme posibil în cadrul procedurii, însă acest lucru ar putea avea loc în orice etapă a procedurii, în funcție de momentul primirii de către instanță a acestor informații, în conformitate cu dreptul intern. Posibilitatea de a dispune respingerea rapidă a cererii nu exclude aplicarea normelor interne care le permit instanțelor naționale să analizeze admisibilitatea unei acțiuni chiar înainte de inițierea procedurii.
- (38) În cazul în care pârâțul a solicitat respingerea cererii ca vădit neîntemeiată, instanța ar trebui să soluționeze cererea respectivă cu celeritate, în conformitate cu dreptul intern, pentru a accelera analiza caracterului vădit neîntemeiat al cererii, ținând seama de circumstanțele specifice ale cauzei.
- (39) În conformitate cu principiile generale ale procedurii civile, reclamantului care introduce o acțiune împotriva unei persoane fizice sau juridice implicate în acțiuni de mobilizare publică îi revine sarcina probei în ceea ce privește temeinicia unei astfel de cereri. În cazul în care pârâțul a solicitat respingerea rapidă a cererii, pentru a evita respectiva respingere rapidă, reclamantul ar trebui să fundamenteze cererea cel puțin într-o asemenea măsură încât să permită instanței să concluzioneze că cererea nu este vădit neîntemeiată.
- (40) O hotărâre prin care se dispune respingerea rapidă a cererii ar trebui să poată face obiectul unei căi de atac. O hotărâre prin care se respinge solicitarea de respingere rapidă a cererii ar putea, de asemenea, să facă obiectul unei căi de atac în conformitate cu dreptul intern.
- (41) În cazul în care instanța a constatat că procedura este abuzivă, cheltuielile de judecată ar trebui să includă toate tipurile de cheltuieli de judecată care pot fi acordate în temeiul dreptului intern, inclusiv cheltuieli integrale de reprezentare juridică suportate de pârât, cu excepția cazului în care cuantumul acestora este excesiv. În cazul în care dreptul intern nu prevede acordarea integrală a cheltuielilor de reprezentare juridică ce depășesc cuantumul prevăzute în lista onorariilor stabilite prin lege, statele membre ar trebui să se asigure că reclamantul suportă integral aceste cheltuieli prin alte mijloace disponibile în temeiul dreptului intern. Cu toate acestea, cheltuielile integrale de reprezentare juridică nu ar trebui să fie acordate în cazul în care astfel de cheltuieli sunt excesive, de exemplu în cazul în care au fost convenite onorarii disproporționate. Instanța ar trebui să pronunțe asupra cheltuielilor de judecată în conformitate cu dreptul intern.

- (42) Principalul obiectiv al acordării posibilității instanțelor de a impune sancțiuni sau alte măsuri adecvate la fel de eficace este de a descuraja potențialii reclamânți să inițieze proceduri judiciare abuzive împotriva mobilizării publice. Alte măsuri adecvate, inclusiv plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit sau publicarea hotărârii judecătorești, în cazul în care acest lucru este prevăzut de dreptul intern, ar trebui să fie la fel de eficace ca sancțiunile. În cazul în care instanța a constatat că procedura este abuzivă, astfel de sancțiuni sau alte măsuri adecvate la fel de eficace ar trebui stabilite de la caz la caz, ar trebui să fie proporționale cu natura și cu elementele care indică abuzul identificat și ar trebui să ia în considerare potențialul efect nociv sau de intimidare al procedurii respective asupra mobilizării publice sau situația economică a reclamantului care a exploatat dezechilibrul de putere. Decizia asupra modului în care urmează să fie plătite orice sume de bani revine statelor membre.
- (43) În context transfrontalier, este de asemenea importantă recunoașterea amenințării reprezentate de acțiunile de tip SLAPP în țări terțe care vizează jurnaliști, apărători ai drepturilor omului și alte persoane implicate în acțiuni de mobilizare publică și care au domiciliul în Uniune. Acțiunile de tip SLAPP în țări terțe pot avea drept rezultat obligarea persoanelor implicate în acțiuni de mobilizare publică la plata unor despăgubiri excesive. Procedurile judiciare din țările terțe au un caracter mai complex și mai costisitor pentru persoanele vizate de acțiunile de tip SLAPP. Pentru a proteja democrația și dreptul la libertatea de exprimare și de informare în Uniune și pentru a evita ca garanțiile prevăzute de prezenta directivă să fie subminate de recurgerea la proceduri judiciare în alte jurisdicții, este important să se asigure protecție împotriva cererilor vădit neîntemeiate și a procedurilor judiciare abuzive inițiate în țări terțe împotriva mobilizării publice. Decizia de a refuza recunoașterea și executarea unei hotărâri judecătorești pronunțate într-o țară terță ca fiind vădit contrară ordinii publice (ordre public) sau pe baza unui motiv de refuz diferit revine statelor membre.
- (44) Prezenta directivă creează un nou temei special de competență pentru a asigura că persoanele vizate de acțiuni de tip SLAPP care au domiciliul în Uniune au la dispoziție remedii eficiente în Uniune în cazul unor proceduri judiciare abuzive împotriva mobilizării publice inițiate în fața unei instanțe dintr-o țară terță de un reclamant care are domiciliul în afara Uniunii. Aceasta ar trebui să se aplice indiferent dacă a fost pronunțată sau nu o hotărâre sau dacă aceasta este definitivă sau nu, întrucât persoanele vizate de acțiuni de tip SLAPP pot suferi prejudicii și suporta cheltuieli încă de la începutul procedurilor judiciare și, eventual, fără să se fi pronunțat o hotărâre, precum în cazul în care cererea de chemare în judecată este retrasă. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să poată decide să limiteze exercitarea respectivei competențe pe perioada în care procedura este încă pendinte în țara terță, în conformitate cu dreptul intern, de exemplu prevăzând suspendarea procedurii în statul membru. Acest temei special de competență permite persoanelor vizate de acțiuni de tip SLAPP care au domiciliul în Uniune să solicite instanțelor în a căror rază teritorială își au domiciliul despăgubiri pentru prejudiciile și cheltuielile suportate sau care ar trebui să fie suportate în mod rezonabil, în legătură cu procedurile aflate pe rolul instanței din țara terță. Respectivul temei special de competență urmărește să descurajeze acțiunile de tip SLAPP inițiate în țări terțe împotriva persoanelor domiciliat în Uniune, iar hotărârea pronunțată în cadrul unor astfel de proceduri ar trebui să poată fi pusă în aplicare, de exemplu, în cazul în care un reclamant cu domiciliul în afara Uniunii deține active în Uniune. Dispoziția cuprinsă în prezenta directivă care prevede respectivul temei special de competență nu ar trebui să vizeze nici dreptul aplicabil, nici dreptul material referitor la despăgubiri ca atare.
- (45) Prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere aplicării convențiilor și acordurilor bilaterale și multilaterale între un stat terț și Uniune sau între un stat terț și un stat membru încheiate înainte de data intrării în vigoare a prezentei directive, inclusiv Convenția de la Lugano din 2007, în conformitate cu articolul 351 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).
- (46) Statele membre ar trebui să pună la dispoziție, într-un singur loc, în cadrul unui așa-numit „ghișeu unic”, informații privind garanțiile procesuale disponibile, remediile și măsurile de sprijin existente, pentru a oferi persoanelor vizate de acțiuni de tip SLAPP un acces ușor și gratuit la informațiile specifice care să le vină în ajutor pentru a găsi toate informațiile relevante. Este tipic în acțiunile de tip SLAPP ca persoanele vizate să sufere repercusiuni financiare grave, prejudicii psihologice și atingeri aduse reputației. Cauzarea unor astfel de prejudicii este unul dintre obiectivele reclamantilor din acțiunile de tip SLAPP atunci când inițiază proceduri judiciare abuzive împotriva mobilizării publice. Prin urmare, informațiile furnizate prin intermediul „ghișeului unic” ar trebui să cuprindă mecanismele de sprijin existente, de exemplu informații privind organizațiile și asociațiile relevante care oferă asistență juridică sau financiară și sprijin psihologic persoanelor vizate de acțiuni de tip SLAPP. Prezenta directivă nu definește forma respectivului „ghișeu unic”.
- (47) Scopul publicării hotărârilor judecătorești relevante este de a crește gradul de conștientizare și de a pune la dispoziție o sursă de informare cu privire la acțiunile de tip SLAPP în rândul instanțelor, profesioniștilor din domeniul juridic și publicului larg. O astfel de publicare ar trebui să respecte dreptul Uniunii și dreptul intern privind protecția datelor cu caracter personal și ar putea fi asigurată prin canale adecvate, cum ar fi bazele de date judiciare existente sau portalul european e-justiție. Pentru a limita sarcina administrativă, statele membre ar trebui să aibă cel puțin obligația de a publica hotărârile instanțelor naționale de apel sau ale instanței supreme.

- (48) Tipul de date care trebuie colectate de către statele membre în temeiul prezentei directive, atunci când sunt disponibile, privește un număr limitat de elemente-cheie, cum ar fi numărul de proceduri judiciare abuzive împotriva mobilizării publice clasificate în funcție de tipurile de pârâți și reclamanți și tipurile de cereri care sunt utilizate pentru a iniția astfel de proceduri judiciare. Astfel de date sunt necesare pentru a monitoriza existența și creșterea numărului de acțiuni de tip SLAPP în Uniune, furnizând autorităților și altor părți interesate relevante informații pentru a cuantifica și a înțelege mai bine acțiunile de tip SLAPP și ajutându-le să ofere susținerea necesară celor vizați de astfel de acțiuni. Disponibilitatea datelor ar fi facilitată de digitalizarea justiției.
- (49) Recomandarea (UE) 2022/758 a Comisiei ⁽⁵⁾ se adresează statelor membre și oferă un set cuprinzător de măsuri, printre care se numără activități de formare profesională, sensibilizare, sprijinire a persoanelor vizate de procedurile judiciare abuzive împotriva mobilizării publice, colectarea de date, precum și raportarea și monitorizarea procedurilor judiciare împotriva mobilizării publice. Atunci când pregătește un raport privind aplicarea prezentei directive, ținând seama și de contextul național al fiecărui stat membru, inclusiv de punerea în aplicare a Recomandării (UE) 2022/758, Comisia ar trebui să pregătească un rezumat separat al raportului, într-un format ușor accesibil, care să conțină informații esențiale privind utilizarea în statele membre a garanțiilor prevăzute în prezenta directivă. Comisia ar trebui să publice atât raportul, cât și rezumatul prin intermediul unor canale adecvate, inclusiv pe portalul european e-justiție.
- (50) Prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere protecției oferite de alte instrumente ale dreptului Uniunii care instituie norme mai favorabile pentru persoanele fizice și juridice implicate în acțiuni de mobilizare publică. În special, prezenta directivă nu urmărește să limiteze sau să reducă domeniul de aplicare al unor drepturi precum dreptul la libertatea de exprimare și de informare și nici nu urmărește să aducă atingere în niciun fel protecției oferite de Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁶⁾, astfel cum a fost transpusă în dreptul intern. În ceea ce privește situațiile care intră atât în domeniul de aplicare al prezentei directive, cât și în cel al Directivei (UE) 2019/1937, ar trebui să se aplice protecția asigurată în temeiul ambelor acte.
- (51) Normele privind competența și legea aplicabilă în cazurile prevăzute în Regulamentele (UE) nr. 1215/2012 și (CE) nr. 864/2007 pot fi relevante în acțiunile de tip SLAPP. Prin urmare, este important ca orice revizuire viitoare a respectivelor regulamente să evalueze, de asemenea, aspectele specifice SLAPP ale normelor privind competența și legea aplicabilă.
- (52) Prezenta directivă este conformă cu drepturile fundamentale, cu Carta și cu principiile generale de drept al Uniunii. În consecință, prezenta directivă ar trebui să fie interpretată și pusă în aplicare în conformitate cu respectivele drepturi fundamentale, inclusiv cu dreptul la libertatea de exprimare și de informare, precum și cu dreptul la o cale de atac eficientă, cu dreptul la un proces echitabil și cu dreptul de acces la justiție. Atunci când pun în aplicare prezenta directivă, toate autoritățile publice implicate ar trebui să asigure, în situațiile în care există un conflict între drepturile fundamentale relevante, un echilibru just între drepturile în cauză, în conformitate cu principiul proporționalității.
- (53) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la TUE și la TFUE, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei directive, aceasta nu este obligatorie pentru respectivul stat membru și nu i se aplică.
- (54) În conformitate cu articolul 3 din Protocolul nr. 21 privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la TUE și la TFUE, prin scrisoarea din 6 iulie 2022, Irlanda și-a notificat intenția de a participa la adoptarea și la aplicarea prezentei directive.
- (55) Întrucât obiectivele prezentei directive nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre din cauza diferențelor dintre legislațiile procesuale naționale, dar, având în vedere faptul că prezenta directivă stabilește standarde comune minime pentru garanțiile procesuale naționale în chestiuni transfrontaliere de natură civilă și comercială, obiectivele pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din TUE. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor respective,

⁽⁵⁾ Recomandarea (UE) 2022/758 a Comisiei din 27 aprilie 2022 privind protecția jurnaliștilor și a apărătorilor drepturilor omului implicați în acțiuni de mobilizare publică împotriva procedurilor judiciare vădit nefondate sau abuzive („Acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării publice”) (JO L 138, 17.5.2022, p. 30).

⁽⁶⁾ Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii (JO L 305, 26.11.2019, p. 17).

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Articolul 1

Obiect

Prezenta directivă prevede garanții împotriva cererilor vădit neîntemeiate sau a procedurilor judiciare abuzive în litigiile civile cu implicații transfrontaliere inițiate împotriva persoanelor fizice și juridice ca urmare a implicării acestora în acțiuni de mobilizare publică.

Articolul 2

Domeniul de aplicare

Prezenta directivă se aplică acțiunilor civile sau comerciale cu implicații transfrontaliere care fac obiectul unei proceduri civile, inclusiv procedurilor care au ca obiect măsuri provizorii și asigurătorii și cereri reconvenționale, indiferent de natura instanței. Aceasta nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă și nici în ceea ce privește răspunderea statului pentru acțiuni sau omisiuni în cadrul exercitării autorității publice (acta iure imperii). Prezenta directivă nu se aplică în materie penală sau de arbitraj și nu aduce atingere dreptului procesual penal.

Articolul 3

Cerințe minime

(1) Statele membre pot introduce sau menține dispoziții mai favorabile pentru a proteja persoanele implicate în acțiuni de mobilizare publică împotriva cererilor vădit neîntemeiate sau a procedurilor judiciare abuzive inițiate împotriva mobilizării publice în materie civilă, inclusiv dispoziții naționale prin care sunt stabilite garanții procesuale mai eficace privind dreptul la libertatea de exprimare și de informare.

(2) Punerea în aplicare a prezentei directive nu poate în niciun caz să constituie un motiv de diminuare a nivelului garanțiilor deja acordate de statele membre în domeniile reglementate de prezenta directivă.

Articolul 4

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. „mobilizare publică” înseamnă efectuarea oricărei declarații sau desfășurarea oricărei activități de către persoane fizice sau juridice, în exercitarea dreptului la libertatea de exprimare și de informare, a libertății artelor și științelor sau a libertății de întrunire și de asociere, precum și acțiunile pregătitoare, de sprijinire sau de asistență direct legate de acestea, și care privește o chestiune de interes public;
2. „chestiune de interes public” înseamnă orice aspect care afectează publicul într-o asemenea măsură încât acesta poate avea un interes legitim față de respectiva chestiune, în domenii precum:
 - (a) drepturile fundamentale, sănătatea publică, siguranța, mediul sau clima;
 - (b) activitățile unei persoane fizice sau juridice care este o persoană publică din sectorul public sau privat;
 - (c) chestiunile examinate de un organ legislativ, executiv sau judiciar sau orice alte proceduri oficiale;
 - (d) acuzațiile de corupție, fraudă, sau referitoare la orice altă infracțiune, sau la contravenții în legătură cu astfel de fapte;

- (e) activitățile menite să protejeze valorile consacrate la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană, inclusiv protecția proceselor democratice împotriva ingerințelor nejustificate, în special prin combaterea dezinformării;
3. „proceduri judiciare abuzive împotriva mobilizării publice” înseamnă proceduri judiciare care nu sunt inițiate pentru a invoca sau a exercita în mod real un drept, ci au ca scop principal prevenirea, restricționarea sau sancționarea mobilizării publice, exploatând adesea un dezechilibru de putere între părți, și în cadrul cărora sunt formulate cereri neîntemeiate. Indicii ale unui astfel de scop includ, de exemplu:
- (a) natura disproporționată, excesivă sau nerezonabilă a cererii sau a unei părți a acesteia, inclusiv valoarea excesivă a litigiului;
 - (b) existența unor proceduri multiple inițiate de reclamant sau de părți asociate acestuia în legătură cu chestiuni similare;
 - (c) acțiuni de intimidare, hărțuire sau amenințări din partea reclamantului sau a reprezentanților reclamantului, înainte sau în timpul procedurilor, precum și conduita similară a reclamantului în cazuri similare sau concurente;
 - (d) utilizarea cu rea-credință a unor tactici procedurale precum întârzierea procedurilor, alegerea frauduloasă sau abuzivă a unei instanțe mai favorabile sau renunțarea cu rea-credință la judecată într-o etapă ulterioară a procedurilor.

Articolul 5

Chestiuni cu implicații transfrontaliere

- (1) În sensul prezentei directive, se consideră că o chestiune are implicații transfrontaliere, cu excepția cazului în care părțile au domiciliul în același stat membru în care se află sediul instanței sesizate și toate celelalte elemente relevante în cauză se află în statul membru respectiv.
- (2) Domiciliul se stabilește în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1215/2012.

CAPITOLUL II

Norme comune privind garanțiile procesuale

Articolul 6

Cereri de garanții procesuale

- (1) Statele membre se asigură că, în cazul în care sunt inițiate proceduri judiciare împotriva unor persoane fizice sau juridice ca urmare a implicării lor în acțiuni de mobilizare publică, persoanele respective pot formula, în conformitate cu dreptul intern, o cerere având ca obiect:
- (a) o garanție, astfel cum se prevede la articolul 10;
 - (b) respingerea rapidă a cererilor vădit neîntemeiate, astfel cum se prevede în capitolul III;
 - (c) remedii în caz de proceduri judiciare abuzive împotriva mobilizării publice, astfel cum se prevede în capitolul IV.
- (2) Statele membre pot stabili ca măsurile privind garanțiile procesuale prevăzute în capitolele III și IV să poată fi luate din oficiu de instanța sesizată în cauză.

Articolul 7

Soluționarea cu celeritate a cererilor de garanții procesuale

- (1) Statele membre asigură faptul că cererile formulate în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) literele (a) și (b) sunt soluționate cu celeritate, în conformitate cu dreptul intern, ținând seama de circumstanțele cauzei, de dreptul la o cale de atac eficientă și de dreptul la un proces echitabil.

(2) Statele membre asigură faptul că cererile formulate în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (c) pot fi soluționate de asemenea cu celeritate, în cazul în care este posibil, în conformitate cu dreptul intern, ținând seama de circumstanțele cauzei, de dreptul la o cale de atac eficientă și de dreptul la un proces echitabil.

Articolul 8

Modificarea ulterioară a cererilor sau a actelor de procedură

Statele membre asigură faptul că, în cadrul procedurilor judiciare inițiate împotriva unor persoane fizice sau juridice ca urmare a implicării lor în acțiuni de mobilizare publică, nicio modificare ulterioară a cererilor sau a actelor de procedură efectuată de reclamant, inclusiv retragerea cererilor, nu aduce atingere posibilității ca pârâtul să solicite remediile prevăzute în capitolul IV, în conformitate cu dreptul intern.

Primul paragraf nu aduce atingere articolului 6 alineatul (2).

Articolul 9

Susținerea pârâtului în cadrul procedurii judiciare

Statele membre se asigură că o instanță sesizată cu o procedură judiciară inițiată împotriva unor persoane fizice sau juridice ca urmare a implicării lor în acțiuni de mobilizare publică poate accepta ca asociații, organizații, sindicate și alte entități care au, în conformitate cu criteriile prevăzute de dreptul lor intern, un interes legitim în protejarea sau promovarea drepturilor persoanelor implicate în acțiuni de mobilizare publică să poată susține pârâtul, cu aprobarea acestuia, sau să poată furniza informații în cadrul procedurii respective în conformitate cu dreptul intern.

Articolul 10

Garanția

Statele membre se asigură că, în cadrul procedurilor judiciare inițiate împotriva unor persoane fizice sau juridice ca urmare a implicării lor în acțiuni de mobilizare publică, instanța sesizată poate, fără a aduce atingere dreptului de acces la justiție, să oblige reclamantul să asigure o garanție pentru acoperirea cheltuielilor de judecată estimate, care pot include cheltuielile de reprezentare juridică suportate de pârât și, în cazul în care se prevede astfel în dreptul intern, despăgubiri.

CAPITOLUL III

Respingerea rapidă a cererilor vădit neîntemeiate

Articolul 11

Respingerea rapidă

Statele membre se asigură că instanțele pot respinge, după o examinare corespunzătoare a cauzei, cererile formulate împotriva mobilizării publice ca vădit neîntemeiate cât mai devreme posibil în cursul procedurii, în conformitate cu dreptul intern.

Articolul 12

Sarcina probei și motivarea cererilor

(1) Sarcina probei cu privire la temeinicia cererii revine reclamantului care a introdus acțiunea.

(2) Statele membre asigură faptul că, în cazul în care pârâtul a solicitat respingerea rapidă a cererii, reclamantul este cel care trebuie să își motiveze cererea de chemare în judecată, pentru a-i permite instanței să aprecieze dacă aceasta este sau nu vădit neîntemeiată.

Articolul 13

Căi de atac

Statele membre se asigură că o hotărâre prin care se admite solicitarea de respingere rapidă a cererii în temeiul articolului 11 poate face obiectul unei căi de atac.

CAPITOLUL IV

Remedii în cazul unei proceduri judiciare abuzive împotriva mobilizării publice

Articolul 14

Obligarea la plata cheltuielilor de judecată

- (1) Statele membre se asigură că un reclamant care a inițiat o procedură judiciară abuzivă împotriva mobilizării publice poate fi obligat să suporte toate tipurile de cheltuieli de judecată care pot fi acordate în temeiul dreptului intern, inclusiv cheltuielile integrale de reprezentare juridică suportate de pârât, cu excepția cazului în care quantumul acestor cheltuieli este excesiv.
- (2) În cazul în care dreptul intern nu garantează plata integrală a cheltuielilor de reprezentare juridică care depășesc quantumurile stabilite în lista onorariilor stabilite prin lege, statele membre se asigură că aceste cheltuieli sunt acoperite integral, cu excepția cazului în care quantumul acestora este excesiv, prin alte mijloace disponibile în temeiul dreptului intern.

Articolul 15

Sancțiuni sau alte măsuri adecvate la fel de eficace

Statele membre asigură faptul că instanțele sesizate cu proceduri judiciare abuzive împotriva mobilizării publice pot să impună sancțiuni eficace, proporționale și cu efect de descurajare sau alte măsuri adecvate la fel de eficace, inclusiv plata de despăgubiri pentru prejudiciul suferit sau publicarea hotărârii judecătorești, în cazul în care acest lucru este prevăzut de dreptul intern, în sarcina părții care a inițiat procedura respectivă.

CAPITOLUL V

Protecția împotriva hotărârilor pronunțate într-o țară terță

Articolul 16

Motive de refuz al recunoașterii și executării unei hotărâri pronunțate într-o țară terță

Statele membre se asigură că se refuză recunoașterea și executarea unei hotărâri pronunțate într-o țară terță în cadrul unei proceduri judiciare inițiate împotriva implicării în acțiuni de mobilizare publică a unei persoane fizice domiciliate într-un stat membru sau a unei persoane juridice cu sediul într-un stat membru în cazul în care procedura respectivă este considerată vădit neîntemeiată sau abuzivă potrivit dreptului statului membru în care se solicită o astfel de recunoaștere sau executare.

Articolul 17

Competența în ceea ce privește acțiunile legate de proceduri desfășurate în țări terțe

- (1) Statele membre se asigură că, în cazul în care s-a inițiat o procedură judiciară abuzivă împotriva mobilizării publice de către un reclamant cu domiciliul în afara Uniunii înaintea unei instanțe dintr-o țară terță împotriva unei persoane fizice domiciliate într-un stat membru sau a unei persoane juridice cu sediul într-un stat membru, persoana respectivă poate solicita instanțelor în a căror rază teritorială își are domiciliul sau sediul despăgubiri pentru prejudiciul suferit și pentru cheltuielile suportate în legătură cu procedura aflată pe rolul instanței din țara terță.
- (2) Statele membre pot limita exercitarea respectivei competențe în temeiul alineatului (1) pe perioada în care procedura este încă pendinte în țara terță.

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale

Articolul 18

Relațiile cu convențiile și acordurile bilaterale și multilaterale

Prezenta directivă nu aduce atingere aplicării convențiilor și acordurilor bilaterale și multilaterale între un stat terț și Uniune sau între un stat terț și un stat membru încheiate înainte de 6 mai 2024.

Articolul 19

Informații și transparență

(1) Statele membre se asigură că persoanele fizice sau juridice implicate în acțiuni de mobilizare publică menționate la articolul 6 au acces, după caz, la informații privind garanțiile procesuale și remediile disponibile și măsurile de sprijin existente, cum ar fi ajutorul public judiciar și sprijinul financiar și psihologic, dacă sunt disponibile.

Informațiile menționate la primul paragraf includ orice informații disponibile privind campaniile de sensibilizare desfășurate, după caz, în cooperare cu organizațiile relevante ale societății civile și cu alte părți interesate.

Aceste informații sunt furnizate într-un singur loc, într-un format ușor accesibil, prin intermediul unui canal adecvat, cum ar fi un centru de informare, un punct focal existent sau un portal electronic, inclusiv portalul european e-justiție.

(2) Statele membre se asigură că asistența judiciară în cadrul procedurilor civile transfrontaliere se acordă în conformitate cu Directiva 2003/8/CE a Consiliului ⁽⁷⁾.

(3) Statele membre publică, în format electronic și ușor accesibil, orice hotărâre definitivă pronunțată de instanțele lor naționale de apel sau de instanța lor supremă în legătură cu procedurile care intră în domeniul de aplicare al prezentei directive. Publicarea se efectuează în conformitate cu dreptul intern.

Articolul 20

Colectarea de date

Statele membre transmit anual Comisiei, dacă sunt disponibile, date privind cererile și hotărârile menționate în capitolele II, III, IV și V, de preferință sub formă agregată, cu privire la:

- (a) numărul de proceduri judiciare abuzive împotriva mobilizării publice, inițiate în anul relevant;
- (b) numărul de proceduri judiciare, clasificate în funcție de tipul de pârâți și de reclamanți;
- (c) tipul de cereri introduse în temeiul prezentei directive.

Articolul 21

Revizuire

Până la 7 mai 2030, statele membre furnizează Comisiei datele disponibile privind aplicarea prezentei directive, în special datele disponibile din care rezultă modul în care persoanele vizate de proceduri judiciare împotriva mobilizării publice au utilizat garanțiile prevăzute în prezenta directivă. Pe baza informațiilor furnizate, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului, cel târziu până la 7 mai 2031 și, ulterior, la fiecare cinci ani, un raport cu privire la aplicarea prezentei directive. Raportul respectiv prezintă o evaluare a evoluțiilor privind procedurile judiciare abuzive împotriva mobilizării publice și a efectelor prezentei directive în statele membre, ținând seama în același timp de contextul național din fiecare stat membru, inclusiv de punerea în aplicare a Recomandării (UE) 2022/758. Dacă este necesar, raportul este însoțit de propuneri în vederea modificării prezentei directive. Raportul Comisiei se publică.

Articolul 22

Transpunere

(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 7 mai 2026. Statele membre informează de îndată Comisia în legătură cu textul dispozițiilor respective.

Atunci când statele membre adoptă dispozițiile respective, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Modalitățile de efectuare a acestei trimiteri se stabilesc de către statele membre.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

⁽⁷⁾ Directiva 2003/8/CE a Consiliului din 27 ianuarie 2003 de îmbunătățire a accesului la justiție în litigiile transfrontaliere prin stabilirea unor norme minime comune privind asistența judiciară acordată în astfel de litigii (JO L 26, 31.1.2003, p. 41).

*Articolul 23***Intrarea în vigoare**

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

*Articolul 24***Destinatari**

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 11 aprilie 2024.

Pentru Parlamentul European

Președintele

R. METSOLA

Pentru Consiliu

Președintele

H. LAHBIB
